

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

24 май 2016 година *

„Преюдициално запитване — Спешно преюдициално производство — Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Рамково решение 2002/584/ПВР — Европейска заповед за арест — Член 4а, параграф 1 — Процедури за предаване между държавите членки — Условия за изпълнение — Случаи, при които изпълнението може да бъде отказано — Изключения — Задължително изпълнение — Задочно постановена присъда — Понятията „лично призоваване пред съд“ и „официално уведомяване чрез други средства“ — Автономни понятия на правото на Съюза“

По дело C-108/16 PPU,

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Rechtbank Amsterdam (Районен съд Амстердам, Нидерландия) с акт от 24 февруари 2016 г., постъпил в Съда на същата дата, в рамките на производство за изпълнение на европейска заповед за арест срещу

Paweł Dworzecki,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: Т. von Danwitz (докладчик), председател на състава, Ал. Арабаджиев, С. Lycourgos, Е. Juhász и С. Vajda, съдии,

генерален адвокат: М. Bobek,

секретар: М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 14 април 2016 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Paweł Dworzecki, от J. Dobosz и А. de Boon, адвокати,
- за нидерландското правителство, от М. Bulterman, М. Noort и В. Коорман, в качеството на представители,
- за полското правителство, от J. Sawicka и М. Pawlicka, в качеството на представители,
- за правителството на Обединеното кралство, от V. Кауе, в качеството на представител, подпомагана от J. Holmes, barrister,

* Език на производството: нидерландски.

— за Европейската комисия, от R. Troosters и S. Grünheid, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 11 май 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24, наричано по-нататък „Рамково решение 2002/584“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на производство за изпълнение в Нидерландия на европейска заповед за арест, издадена от Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (Окръжен съд Жиелона гура, Полша) срещу г-н Paweł Dworzecki.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 5 и 7 от Рамково решение 2002/584 гласят следното:

„(5) [...] [В]ъвеждането на нова опростена процедура за предаване на осъдени или заподозрени лица за изтърпяване на наказание или за наказателно преследване дава възможност за премахване на сложността и евентуалното забавяне, присъщо на настоящата процедура по екстрадиция. [...]

[...]

(7) Тъй като заместването на системата на многостранна екстрадиция, приета с Конвенцията за екстрадиция от 13 декември 1957 г., не може да се постигне напълно от държавите членки чрез едностранни действия, а поради своя мащаб и въздействие може да се постигне само в рамките на Съюза Съветът следва да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, посочен в член 2 от Договора за Европейския съюз и член 5 от Договора за създаване на Европейската общност. Съгласно принципа за пропорционалност, така както е определен в последния текст, настоящото рамково решение [не надхвърля] необходимото с оглед постигането на тази цел“.

- 4 Озаглавеният „Определение на понятието европейска заповед за арест и задължение за изпълнението ѝ“ член 1 от Рамково решение 2002/584 гласи:

„1. Европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване на друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане.

2. Държавите членки следва да изпълнят всяка европейска заповед за арест въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение.
3. Рамковото решение няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 [ЕС]“.
- 5 Рамково решение 2009/299 уточнява основанията за отказ да се изпълни европейската заповед за арест, когато засегнатото лице не се е явило лично на съдебния процес. Съображения 1, 2, 4, 6—8 и 14 от него гласят:
- „(1) Правото на обвиняемия да присъства лично на съдебния процес е включено в правото на справедлив процес, предвидено в член 6 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съгласно тълкуването на Европейския съд по правата на човека. Съдът е постановил също така, че правото на обвиняемия да се яви лично на съдебния процес не е абсолютно и че при определени обстоятелства обвиняемият може по своя собствена воля, явно или мълчаливо, но недвусмислено да се откаже от това право.
- (2) В различните рамкови решения за прилагане на принципа за взаимно признаване на окончателни съдебни актове липсва последователност по въпроса за решенията, постановени вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично. Тези различия биха могли да създадат усложнения в практиката и да затруднят съдебното сътрудничество.
- [...]
- (4) Поради това е необходимо да се предоставят ясни и общовалидни основания за отказ за признаване на решения, постановени вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично. Настоящото рамково решение има за цел да определи по-добре тези общи основания, които дават възможност на изпълняващия орган да изпълни решението въпреки отсъствието на лицето по време на съдебния процес и при пълно зачитане на правото на защита на лицето. Настоящото рамково решение няма за цел да регулира начините и методите, включително процесуалните изисквания, използвани за постигането на посочените в настоящото рамково решение резултати, които са предмет на националното законодателство на държавите членки.
- [...]
- (6) Разпоредбите на настоящото рамково решение за изменение на други рамкови решения определят условията, при които признаването и изпълнението на решение, постановено вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично, не следва да бъдат отказвани. Тези условия са алтернативни; когато е изпълнено едно от условията, издаващият орган попълва съответния раздел от европейската заповед за арест или от съответното удостоверение по останалите рамкови решения и по този начин предоставя гаранции, че изискванията са или ще бъдат изпълнени, което следва да бъде достатъчно за целите на изпълнението на решението въз основа на принципа за взаимно признаване.
- (7) Признаването и изпълнението на решение, постановено вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично, не следва да бъдат отказвани, ако то е призовано лично и по този начин е било уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или ако чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за

насрочения съдебен процес. В този контекст се подразбира, че лицето следва да е получило тази информация „своевременно“, което означава в достатъчни срокове, които да му позволяват да участва в съдебния процес и ефективно да упражни своето право на защита.

- (8) Правото на обвиняемия на справедлив процес е гарантирано от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съгласно тълкуването на Европейския съд по правата на човека. Това право включва правото на заинтересованото лице да се яви лично на съдебния процес. За да упражни това право, заинтересованото лице трябва да е уведомено за насрочения съдебен процес. Съгласно настоящото рамково решение уведомяването на лицето за съдебния процес следва да бъде гарантирано от всяка държава членка в съответствие с националното ѝ законодателство, като се подразбира, че това трябва да отговаря на изискванията на посочената конвенция. В съответствие с практиката на Европейския съд по правата на човека при разглеждане на въпроса, дали начинът на предоставяне на информацията е достатъчен, за да гарантира уведомяването на лицето за съдебния процес, би могло, когато е уместно, да се обърне [специално] внимание и на усилията, които заинтересованото лице е положило, за да получи предназначенията за него информация.

[...]

- (14) Настоящото рамково решение единствено определя по-точно основанията за отказ за признаване в правните инструменти за прилагането на принципа за взаимно признаване. Поради това някои разпоредби, като например свързаните с правото на повторно разглеждане, се отнасят единствено за определянето на съответните основания за отказ за признаване. Те не целят хармонизиране на националните законодателства. Настоящото рамково решение не засяга бъдещите правни инструменти на Европейския съюз, целящи сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на наказателното право“.

- 6 Член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 е добавен с член 2 от Рамково решение 2009/299 и е озаглавен „Решения, постановени вследствие на съдебен процес, на който лицето не се е явило лично“. Текстът му е следният:

„Изпълняващият съдебен орган също така може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, ако лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, освен ако в европейската заповед за арест не е посочено, че лицето, в съответствие с допълнителните процесуални изисквания, определени в националното законодателство на издаващата държава членка:

а) своевременно

- i) или е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес;

и

- ii) е уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

[...]“.

Нидерландското право

- 7 Overleveringswet (Законът за предаването на лица, наричан по-нататък „OLW“) транспонира Рамково решение 2002/584 в нидерландското право. Член 12 от този закон гласи следното:

„Не се допуска предаване, когато европейската заповед за арест е издадена с цел изпълнение на присъда и подсъдимият не се е явил лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, освен ако в европейската заповед за арест не е посочено, че в съответствие с процесуалните изисквания на издаващата държава членка:

- а) подсъдимият е призован своевременно и лично и по този начин е уведомен за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или чрез други средства действително е получил официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че той е бил уведомен за насрочения съдебен процес и за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес; или

[...]“.

- 8 Буква Г от приложение 2 към OLW, озаглавена „Образец на европейската заповед за арест, посочена в член 2, параграф 2 от OLW“, съответства на буква г) от приложението към Рамково решение 2002/584.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 9 На 30 ноември 2015 г. Rechtbank Amsterdam (Районен съд Амстердам, Нидерландия) е сезиран от officer van justitie bij de rechtbank (районен прокурор) с искане за изпълнение на европейска заповед за арест, издадена на 4 февруари 2015 г. от Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (Окръжен съд Жиелона гура, Полша).
- 10 Тази европейска заповед за арест е с предмет задържане и предаване на г-н Dworzecki, полски гражданин, пребиваващ в Хага (Нидерландия) с цел изпълнение в Полша на три присъди, с които му е било наложено лишаване от свобода с продължителност съответно 2 години, 8 месеца и 6 месеца. Изпълнението на последните две наказания предстои изцяло, а в рамките на първата присъда г-н Dworzecki трябва да изтърпи още 7 месеца и 12 дни от наложеното му с нея лишаване от свобода. Настоящото преюдициално запитване се отнася единствено до предаването за изпълнение на втората присъда, с която му е било наложено лишаване от свобода.
- 11 Във връзка с това наказание в буква Г от европейската заповед за арест се уточнява, че заинтересованото лице не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановена присъдата, с която му е наложено това наказание. При това положение издаващият съдебен орган е направил отбелязване в точка 1, буква б), съдържаща се в буква Г от формуляра за европейската заповед за арест, съответстваща на буква г), точка 3.16 от приложения към Рамково решение 2002/584 формуляр, приложима в случай че „лицето не е било призовано лично, но чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес, [...] по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес“.

- 12 Относно информацията за начина, по който е изпълнено съответното условие, която трябва да бъде посочена съгласно буква г), точка 4 от този формуляр, споменатата европейска заповед за арест уточнява следното на английски език:

„Призовката е изпратена на адреса, посочен от г-н Paweł Dworkeckі за връчване, и е получена от живеещо на този адрес пълнолетно лице — дядото на г-н Paweł Dworkeckі, в съответствие с член 132 от Наказателно-процесуалния кодекс, в който се предвижда, че „в случай на отсъствие на адресата, процесуалният документ трябва да бъде връчен на пълнолетно лице от домакинството на адресата, а в случай на липса на пълнолетно лице от домакинството на адресата, процесуалният документ може да бъде връчен и на собственика, домакина или кмета на селото, при условие че тези лица се задължат да предадат връчения документ на неговия адресат“. На същия адрес е изпратено и копие от присъдата, прието от живеещо на този адрес пълнолетно лице. Освен това г-н Paweł Dworkeckі се е признал за виновен и е изразил предварително съгласие относно предложеното от прокурора наказание“.

- 13 Запитващата юрисдикция отбелязва, че вече е имала повод да тълкува нидерландската правна уредба, транспонираща член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, в смисъл, че проверката за спазване на условията, посочени в букви а)–г) от тази разпоредба, трябва да се извърши с оглед на правната уредба на издаващата държава членка. В този смисъл, когато призовката е била връчвана на лице от домакинството на исканото лице, тя нямало да приложи основанието за недопускане на изпълнение по член 12 OLW.
- 14 Запитващата юрисдикция обаче има съмнения дали това тълкуване на националната правна уредба е в съответствие с член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584. В действително тя счита, че с израза „в съответствие с допълнителните процесуални изисквания, определени в националното законодателство на издаващата държава членка“, който предшества изброяването в член 4а, параграф 1, букви а)–г) от Рамково решение 2002/584, и по-специално с пояснението „останалите“, законодателят на Съюза е имал намерение да подчертае, че Рамково решение 2009/299 не е имало за цел да хармонизира правната уредба на държавите членки в областта на наказателното производство, що се отнася до задочните решения по принцип, и начина на призоваване по наказателни дела в частност, а само да предвиди общи основания за отказ за признаване на задочни решения по наказателни дела. От това следвало, че изразите, съдържащи се в член 4, параграф 1, букви а)–г) от Рамково решение 2002/584, представляват автономни понятия на правото на Съюза.
- 15 Що се отнася до тяхното тълкуване, запитващата юрисдикция е на мнение, че условията по член 4а, параграф 1, буква а) от Рамково решение 2002/584 в случая не са изпълнени, тъй като не е доказано, че г-н Dworkeckі действително е получил официална информация за датата и мястото на съдебния процес.
- 16 Освен това запитващата юрисдикция подчертава, че предлаганото от нея тълкуване на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 може да се окаже по-строго в сравнение с изискванията, произтичащи от практиката на Европейския съд по правата на човека по член 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. Действително посоченият съд въвел единствено изискването, по-специално в точки 99 и 101 от своето решение от 1 март 2006 г. по дело *Sejdović c/y Италия* (СЕ:ЕЧР:2006:0301JUD005658100), обвиняемият да е „получил достатъчна информация за производството и обвиненията срещу него“.
- 17 При тези условия *Rechtbank Amsterdam* (Райнонен съд Амстердам) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Понятията

— „своевременно е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението“,

и

— „своевременно чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес“,

използвани в член 4а, параграф 1, буква а) от Рамково решение 2002/584, автономни понятия ли са на правото на Съюза?

2) Ако да,

а) как тези автономни понятия трябва се тълкуват по принцип и

б) случай като този по настоящото дело, характеризиращ се с това, че:

— според европейската заповед за арест призовката е връчена на адреса на исканото лице, на пълнолетно лице от неговото домакинство, което се е задължило да предаде призовката на исканото лице,

— без европейската заповед за арест да позволява да се определи дали и кога лицето от домакинството действително е предало призовката на исканото лице,

— при положение че изявленията, направени от исканото лице в съдебното заседание пред запитващия съд, не позволяват да се определи дали последното е било уведомено своевременно за датата и мястото на насрочения съдебен процес,

попада ли в обхвата на едно от двете автономни понятия, посочени в първия въпрос?“.

По спешното производство

18 Запитващата юрисдикция иска настоящото преюдициално запитване да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство, предвидено в член 107 от Процедурния правилник на Съда.

19 В подкрепа на това искане тя сочи по-специално факта, че в момента г-н Dworzecki е лишен от свобода в очакване на ефективното му предаване на Република Полша.

20 Освен това посочената юрисдикция сочи, че отговорът на Съда на преюдициалните въпроси има пряко и определящо значение за продължителността на задържането на г-н Dworzecki в Нидерландия, тъй като в отсъствието на отговор от негова страна тя няма да може да се произнесе относно предаването на заинтересованото лице по всички посочени в европейската заповед за арест присъди.

21 На първо място, следва да се отбележи, че настоящото преюдициално запитване се отнася до тълкуването на Рамково решение 2002/584, което се числи към областите, уредени в част трета, дял V от Договора за функционирането на ЕС, отнасящ се до пространството на свобода, сигурност и правосъдие. Следователно запитването може да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство.

22 На второ място, по отношение на критерия за спешност съгласно практиката на Съда следва да се вземе предвид обстоятелството, че понастоящем заинтересованото лице по делото в главното производство не е на свобода и че продължаването на срока на задържането му зависи от изхода

на спора в главното производство (вж. в този смисъл решение от 16 юли 2015 г., Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, т. 24). Освен това положението на заинтересованото лице следва да се подложи на преценка към момента на изследване на искането за разглеждане на запитването по реда на спешното преюдициално производство (вж. в този смисъл решение от 15 февруари 2016 г., N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, т. 40).

- 23 В конкретния случай, от една страна, е безспорно, че към посочения момент г-н Dworzecki не е бил на свобода. От друга страна, продължаването на неговото задържане зависи от изхода по главното производство, тъй като, видно от предоставените от запитващата юрисдикция разяснения, наложената му мярка, изискваща задържане, е била разпоредена във връзка с изпълнението на издадената срещу него европейска заповед за арест.
- 24 При тези условия на 10 март 2016 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат четвърти състав на Съда реши да уважи искането на запитващата юрисдикция за разглеждане на настоящото преюдициално запитване по реда на спешното преюдициално производство.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 25 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че изразите „своевременно е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението“, както и „своевременно чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес“, съдържащи се в тази разпоредба, съставляват автономни понятия на правото на Съюза.
- 26 Най-напред следва да се припомни, че както е видно по-конкретно от член 1, параграфи 1 и 2, и от съображения 5 и 7 от Рамково решение 2002/584, то има за цел да замести многостранната система за екстрадиция, установена с Конвенцията за екстрадиция от 13 декември 1957 г., със система за предаване между съдебните органи на осъдени или заподозрени лица за изтърпяване на наказание или за наказателно преследване, като тази система се основава на принципа на взаимното признаване (решение от 5 април 2016 г., Aranyosi и Căldăraru, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 75 и цитираната съдебна практика).
- 27 В този смисъл Рамково решение 2002/584 има за цел чрез въвеждането на нова опростена и по-ефикасна система за предаване на осъдени или заподозрени в нарушаване на наказателния закон лица да улесни и ускори съдебното сътрудничество, за да допринесе за осъществяването на целта на Съюза да се превърне в пространство на свобода, сигурност и правосъдие въз основа на високата степен на доверие, която трябва да съществува между държавите членки (решение от 5 април 2016 г., Aranyosi и Căldăraru, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 76 и цитираната съдебна практика).
- 28 Според постоянната практика на Съда както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа за равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определянето на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Съюза, при което да се отчитат контекстът на разпоредбата и целта на

разглежданата правна уредба (решения от 17 юли 2008 г., Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, т. 42, както и от 15 октомври 2015 г., Аха Belgium, C-494/14, EU:C:2015:692, т. 21 и цитираната съдебна практика).

- 29 В това отношение, въпреки че Рамково решение 2002/584, и по-специално член 4а, параграф 1 от него, на няколко места препраща към националното право на държавите членки, никоя от тези препратки не засяга понятията, които фигурират в член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от него.
- 30 При това положение, както подържат всички заинтересовани лица, представили становища пред Съда, следва да се приеме, че изразите, които са предмет на първия въпрос, трябва да се схващат като автономни понятия на правото на Съюза и да се тълкуват еднакво в рамките на неговата територия.
- 31 Това тълкуване впрочем се подкрепя от генезиса на Рамково решение 2009/299. Действително, видно от съображения 2 и 4 от него, след като констатира, че липсата на последователност в уредбата на въпросите относно решенията, постановени вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично, може по-специално да затрудни съдебното сътрудничество, законодателят на Съюза е счел за необходимо да предвиди ясни и общовалидни основания за отказ за признаване на решения, постановени вследствие на съдебен процес, на който заинтересованото лице не се е явило лично, без при това да регулира начините и методите, включително процесуалните изисквания, предмет на националното законодателство на държавите членки, които се използват за постигането на посочените в това рамково решение резултати.
- 32 От изложените съображения следва, че член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че изразите „призовано лично“, както и „своевременно чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес“, съдържащи се в тази разпоредба, съставляват автономни понятия на правото на Съюза и трябва да се тълкуват еднакво в целия Съюз.

По втория въпрос

- 33 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че на посочените в тази разпоредба условия отговаря връчване на призовка като разглежданото в главното производство, което не е било извършено пряко на заинтересованото лице, а на неговия адрес — на пълнолетно лице, числящо се към същото домакинство, което се е задължило да му я предаде, без европейската заповед за арест да позволява да се определи дали и евентуално кога това пълнолетно лице действително я е предало на заинтересованото лице.
- 34 Съгласно член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, ако лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, освен ако в европейската заповед за арест е посочено, че условията по буква а), б), в) или г) от същия параграф 1 са изпълнени.

- 35 От това следва, че по принцип изпълняващият съдебен орган е задължен да изпълни европейската заповед за арест въпреки отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, ако са налице условията, предвидени в член 4а, параграф 1, буква а), б), в) или г) от Рамково решение 2002/584.
- 36 Що се отнася по-конкретно до член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от това рамково решение, изпълняващият съдебен орган има такова задължение, когато заинтересованото лице или „е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението“, или „чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес“.
- 37 С оглед на преследваните с Рамково решение 2009/299 цели, припомнени в точка 31 от настоящото решение, следва да се приеме, че с оглед на яснотата и общовалидността им, правилата за призоваване, предвидени в член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584, целят да гарантират високо ниво на защита и да позволят на изпълняващия орган да предаде заинтересованото лице въпреки отсъствието му по време на съдебния процес, вследствие на който е било осъдено, но при пълно зачитане на правото на защита.
- 38 Действително спазването на условията за призоваване съгласно член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584 е годно да осигури своевременното получаване от страна на заинтересованото лице на информация за датата и мястото на неговия съдебен процес и по този начин позволява на изпълняващия орган да приеме, че правото на защита е било зачетено.
- 39 Предвидените в тази разпоредба от Рамково решение 2002/584 условия следва да бъдат тълкувани с оглед на изложените съображения.
- 40 По същество нидерландското, полското правителство и правителството на Обединеното кралство считат, че призоваване като разглежданото в главното производство попада във втората хипотеза на член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584. Предвид целта на Рамково решение 2002/584 те считат, че връчването на призовка в отсъствието на нейния адресат на пълнолетно лице, числящо се към домакинството на този адресат, което се е задължило да му я предаде, позволява да се приеме, че с това посоченото лице е било информирано в достатъчна с оглед на правните изисквания степен относно датата и мястото на неговия съдебен процес. По-специално правителството на Обединеното кралство в това отношение се позовава на съображение 8 от Рамково решение 2009/299, съгласно което в съответствие с практиката на Европейския съд по правата на човека би могло, когато е уместно, да се обърне специално внимание и на усилията, които заинтересованото лице е положило, за да получи предназначенията за него информация.
- 41 Обратно, според Европейската комисия призоваване като разглежданото в главното производство не отговаря на условията, съдържащи се в член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584. Макар посочената институция да не изключва възможността информацията относно датата и мястото на съдебния процес на призованото лице да бъде валидно предадена непряко, с посредничеството на други лица, стига да се докаже, че това лице, в съответствие с изискванията на посочената разпоредба, действително е получило тази информация, това не променя факта, че издаващият съдебен орган трябва да представи доказателства за реалното получаване на тази информация от заинтересованото лице. Поради това не би могло да се счита, че е в съответствие с тази разпоредба зачитането на връчване, основаващо се на правна фикция, без издаващият съдебен орган да представи допълнителни доказателства, годни да установят, че лицето действително е получило от този орган информация за датата и мястото на своя съдебен процес, както изглежда е станало в случая.

- 42 В тази връзка следва да се напомни, че макар правото на подсъдимия да се яви лично в процеса да представлява основен елемент от правото на справедлив процес, изискването в това отношение не е абсолютно. Подсъдимият може да направи отказ от него по собствена воля, изрично или мълчаливо, при условие отказът да бъде установен по недвусмислен начин, да е съпътстван от минимални гаранции, съответстващи на тежестта на престъплението, за което подсъдимият е преследван, и да не е в разрез с нито един значим обществен интерес. По-специално не се установява нарушение на правото на справедлив процес, въпреки че подсъдимият не се е явил лично, ако е бил информиран за датата и мястото на процеса или се е ползвал от упълномощен за целта защитник (вж. в този смисъл решение от 26 февруари 2013 г., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, т. 49).
- 43 В този смисъл правото на справедлив процес на призовано да се яви лично пред наказателен съд лице изисква то да е било информирано по начин, който му позволява да организира ефективно защитата си. Член 4, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584 има за цел да постигне тази цел, без обаче да уточнява изчерпателно какви средства могат да бъдат използвани в това отношение. Действително, освен личното призоваване, предвидените в тази разпоредба условия са изпълнени, ако заинтересованото лице действително е получило официална информация за определената дата и място на своя съдебен процес „чрез други средства“.
- 44 В тази връзка, както уточнява съображение 4 от Рамково решение 2009/299, последното няма за цел да регулира на плоскостта на правото на Съюза начините и методите, използвани от компетентните органи в процедурата за предаване, включително процесуалните изисквания, приложими съгласно правото на съответната държава членка.
- 45 Целта на член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584, припомнена в точка 43 от настоящото решение, по необходимост се постига с „лично“ призоваване, каквото е посочено в първото предложение на тази разпоредба, тъй като този начин на връчване гарантира, че самото заинтересовано лице е получило призовката, и следователно че е било уведомено за датата и мястото на своя съдебен процес.
- 46 Условията, предвидени във второто предложение на същата разпоредба, целят да постигнат същото високо ниво на защита на призованото лице, като гарантират, че то разполага с информация за датата и мястото на своя съдебен процес.
- 47 Като се има предвид по-специално текстът на член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584, съгласно който трябва да бъде недвусмислено доказано, че заинтересованото лице „е било уведомено за насрочения съдебен процес“, връчването на призовката на трето лице, което се задължава да я предаде на заинтересованото лице, независимо дали третото лице се числи или не към домакинството на заинтересованото лице, само по себе си не може да удовлетвори тези изисквания. Подобен начин на връчване в действителност не позволява да се докаже недвусмислено нито „действителното“ получаване на информация от заинтересованото лице относно датата и мястото на неговия съдебен процес, нито евентуално точния момент на получаването ѝ.
- 48 Действително, както отбелязва Комисията, по принцип не би могло да се изключи, че връчването на призовка на трето лице отговаря на изискванията на член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584. За постигане на целта на тази разпоредба обаче трябва да се докаже недвусмислено, че третото лице действително е връчило призовката на заинтересованото лице.
- 49 В това отношение издаващият съдебен орган следва да посочи в европейската заповед за арест обстоятелствата, въз основа на които е констатирал, че действително заинтересованото лице е получило официална информация за датата и мястото на своя съдебен процес. Когато

изпълняващият съдебен орган се увери, че условията по член 4а, параграф 1, буква а) от Рамково решение 2002/584 са налице, той може да се позове и на други обстоятелства, включително такива, с които се е запознал при изслушване на заинтересованото лице.

- 50 Освен това, тъй като хипотезите по член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584 са замислени като изключения от факултативно основание за отказ за признаване, изпълняващият съдебен орган при всички положения, дори след като е констатирал, че не обхващат разглеждания случай, може да вземе под внимание други обстоятелства, позволяващи му да се увери, че предаването на заинтересованото лице не води до нарушаване на правото му на защита.
- 51 В този смисъл в рамките на такава преценка на посоченото факултативно основание за отказ за признаване изпълняващият съдебен орган ще може да съобрази действията, които заинтересованото лице е предприело. Именно на този етап от производството по предаване би могло да се обърне специално внимание на евентуалната явна липса на усилия от страна на заинтересованото лице, особено когато се установи, че се опитвало да избегне връчването на предназначена за него информация.
- 52 Също така изпълняващият съдебен орган ще може да вземе предвид и обстоятелството, посочено от полското правителство в заседанието пред Съда, че националната правна уредба на издаващата държава при всички случаи предоставя на заинтересованото лице право да поиска повторно разглеждане, когато връчването на призовката, както в случая, се счита за извършено с предаването ѝ на пълнолетно лице от домакинството на заинтересованото лице.
- 53 Във всички случаи изпълняващият съдебен орган разполага с възможност съгласно член 15, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 да поиска незабавно допълнителна информация, ако счете, че предоставената от издаващата държава членка информация е недостатъчна, за да вземе решение относно предаването.
- 54 С оглед на всички изложени съображения следва на втория въпрос да се отговори, че член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че на посочените в тази разпоредба условия само по себе си не отговаря връчване на призовка като разглежданото в главното производство, което не е било извършено пряко на заинтересованото лице, а на неговия адрес — на пълнолетно лице, числящо се към същото домакинство, което се е задължило да му я предаде, без европейската заповед за арест да позволява да се определи дали и евентуално кога това пълнолетно лице действително я е предало на заинтересованото лице.

По съдебните разноски

- 55 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) Член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г., трябва да се тълкува в смисъл, че изразите „призовано лично“, както и „своевременно чрез други средства действително е получило**

официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес“, съдържащи се в тази разпоредба, съставляват автономни понятия на правото на Съюза и трябва да се тълкуват еднакво в целия Европейски съюз.

- 2) Член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299, трябва да се тълкува в смисъл, че само по себе си на посочените в тази разпоредба условия не отговаря връчване на призовка като разглежданото в главното производство, което не е било извършено пряко на заинтересованото лице, а на неговия адрес — на пълнолетно лице, числящо се към същото домакинство, което се е задължило да му я предаде, без европейската заповед за арест да позволява да се определи дали и евентуално кога това пълнолетно лице действително я е предало на заинтересованото лице.

Подписи